

Наука у час війни: чин покликаних чи безрозбірливе заробітчанство

Микола ТИМОШИК
журналіст

© Тимошик М., 2022

Наукова думка, якщо вона справжня, а не кон'юнктурна пристосуванка, ніколи, ніде й за жодних обставин не мала й не має ні перепочинку, ні перерви. Навіть у час лихоліття, якою є теперішня кривава битва українського народу з відвічним російським агресором.

Втім, затяжний кризовий стан української науки породив явище, пов'язане із заробітчанством на науці. Тепер ні для кого не є таємницею, що ніким не контрольований у нашій країні ринок так званих наукових послуг все більше змістився у бізнесову площину. Причому, нібито на законних підставах.

SCIENCE DURING THE WAR: THE RANK OF THE CALLED OR ILLEGAL EMPLOYMENT

Mykola Tymoshyk
Journalist

Scientific thought, if it is real, and not an opportunistic adapter, never, nowhere, and under no circumstances had and has neither a rest nor break. Even in times of hardship, which is the current bloody battle of the Ukrainian people with the eternal russian aggressor.

However, the prolonged crisis state of Ukrainian science has spawned a phenomenon related to earnings in science. Now, it is no secret that the market for so-called scientific services, which is not controlled by anyone in our country, has increasingly shifted to the business world. And, allegedly, on legal grounds.

Про те, що наукова періодика живе, розвивається, що публікаторська діяльність дослідників різних галузей знань продовжує уречевлюватися в нових числах наукових журналів, засвідчують свіжі інформаційні повідомлення на різних мережевих платформах. Здебільше вони стосуються завершення формування редакційного портфеля того чи того журналу та запрошення до співпраці якомога ширшого кола дослідників.

Цікаво, що у цьому сегменті наукової діяльності помітна така деталь: системні нагадування різними каналами (соціальні мережі, розсилання листів на електронні адреси, індивідуальні телефонні дзвінки) з метою рекрутування на вигідних обопільних умовах нових авторів здійснюють зазвичай редакції тих наукових журналів, які не лише виживають, а й заробляють, у буквальному сенсі цього слова, за рахунок самих авторів.

Що це означає на практиці?

Те, що раніше в такій осібній царині людської діяльності як наука, здавалося апріорі недопустимим, неможливим, ганебним, раптом стало цілковито доступним, простим і навіть престижним. Але не кожному. А лиш тим, хто має гроші. Таким можна купити все: учене звання, наукову посаду. Не є таємницею розцінки на кандидатські, докторські дисертації, на захист, на безпроблемний супровід захисту, «надійних» опонентів.

Цей напевно дикунський приклад стався нещодавно. І пов'язаний він зі спробою деяких білянаукових сил не лише відродити в Україні рашистський за походженням та змістовими наративами журнал, а й добряче заробити на цьому.

Подив, шок, обурення.

Саме такими словами можу передати своє перше сприйняття щойно отриманої на електронну пошту «срочної новості»: в українському інформаційному полі з'являється новий щомісячний науковий журнал! Здається, можна було б порадіти цьому факту: знайшлися ж ентузіасти, які, наперекір таким драматичним обставинам, уже подбали не лише про науковців, а й про майбутнє національної гуманітарної науки.

Втім є одне принципове «але».

Виявляється, на початку вже другого місяця повномасштабного й трагічно-руйнівного наступу російського агресора на більш ніж тисячакілометровому фронті нашої Батьківщини в Україні засновується новий, а точніше сказати відновлюється старий, журнал... російського походження. І відновлюється не просто так, а з «ювілейної» нагоди. Рівно сто років тому в одній із столиць Російської імперії — Петрограді — заснували журнал «Наука и техника».

У розісланому ученим України листі засновники цього реінкарованого журналу країни-агресора, що в українізованій версії має таку ж назву — «Наука і техніка», — повідомляють це як про «срочную новость». Більше того, подається обкладинка ленинградського журналу з числом 5 від 28 січня 1927 року, де крупними літерами над логотипом «красується» дворянкова реклама: «Цена в Ленинграде, провинции и на железных дорогах 10 коп.».

Фотосюжет на цій обкладинці більш ніж промовистий: два високоставлені офіцери радянської (російської) армії, в сусідстві з таким же високоставленим партійно-більшовицьким начальством запускають чотириствольну пускову установку — сенсаційне «новшество» російських учених.

Нижня частина цієї обкладинки-плакату — взагалі абсурдна. На неї новоспечені видавці української версії «Науки і техніки» наклали її логотип всуціль синього кольору, а над ним — крупним шрифтом у яскраво жовтому виконанні лозунг чи заклик: «Продовжимо починання славетних науковців».

Із цього ж кольорового плакату читач дізнається немало й іншої, не менш абсурдної, і, сказати б гостріше, дикунської інформації. Виявляється, новий журнал об'єднуватиме кілька галузей наукових досліджень: право, економіка, педагогіка, комп'ютерні та фізико-математичні науки.

Родзинкою цієї реклами є такий собі примітивно-убогий прийом, який уже давно себе дискредитував: приманка «дармовою локшиною» для авторів, які поспішать першими відправити на адресу цього журналу статті. У виконанні засновників «Науки і техніки» це

звучить так: «На честь заснування журналу до 23.04.2022 редакція проводить акцію та публікує статті серії «Право», «Комп'ютерні науки» БЕЗКОШТОВНО. Кількість безкоштовних статей обмежена».

Цікаво, а хто ж засновники цього відновленого «дива»? Їх легко віднайти, всього лиш одним кліком натиснувши на цю вже розтиражовану повсюди обкладинку-плакат.

Безпосередніми творцями цього журналу є три засновники: громадська організація «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (президент — Євген Романенко), громадська організація «Асоціація науковців України» (президент — Олександр Дацій) та ФОП Ірина Жукова, яка представляє видавничу групу «Наукові перспективи». Одні шукають авторів, інші — редагують або скорше пишуть за них статті, ще інші — публікують, видають сертифікати. Всі разом — заробляють і ділять зароблені гроші. Ще є група підтримки, нібито також причетна до цієї справи: громадські організації «Християнська академія педагогічних наук України» та «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання».

Із проаналізованих документів засновників випливає, що «Наука і Техніка» видає (зважає — не друковану, а лиш електронну версію) журнал «Наука і техніка сьогодні» аж у чотирьох серіях: («Педагогіка», «Право», «Економіка», «Техніка», «Фізико-математичні науки»). Судячи з рекламної листівки-плаката, в березні з'являється ще одна серія — «Комп'ютерні науки», якої в статутних документах таки немає.

І все це — під зовні благородними намірами: «з метою розвитку наукового, технічного потенціалу різних галузей науки шляхом оприлюднення результатів досліджень та їх інтеграції у сучасний освітній простір».

Дещо про оплату публікації для тих, хто не встигне потрапити до вузького кола нагороджених безплатністю з нагоди заснування журналу: 450 грн за 12 сторінок. Якщо обсяг статті перевищує цю

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ
ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

СВІДОЦТВО

ПРО ВНЕСЕННЯ СУБ'ЄКТА ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ
ДО ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ВИДАВЦІВ,
ВИГОТОВЛОВАЧІВ І РОЗПОВСЮДЖУВАЧІВ
ВИДАВНИЧОЇ ПРОДУКЦІЇ

Серія ДК № 4957

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ВСЕУКРАЇНСЬКА АСАМБЛЕЯ ДОКТОРІВ НАУК З ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ»
(форма за державною особою згідно з вимогами статті 37
Закону «Про внесення змін до Закону «Про видавничу справу»)

ГО «ВАДЦД»
(організація, на ім'я якої вказано фізичної особи – суб'єкта видавничої справи)

Вид діяльності у видавничій справі: видавнича діяльність, виготовлення видавничої продукції,
розповсюдження видавничої продукції

Місцезнаходження (місце проживання): 01025, м. Київ, Андріївський узвіз 11, офіс 68

Засновник (співзасновники):
Романенко Євген Олександрович,
Пархоменко-Куценів Оксана Ігорівна, Руденко Ольга Метиславівна

 Перший заступник Голови
Держкомтелерадіо
(оскаржувати рішення державної служби, що видає свідоцтво)
18.08.2015 р.

Б.О. Червак
(підпис)

кількість, то кожна наступна сторінка оплачується додатково — 85 грн. За бажанням заявнику відтворять друковану версію (або й кілька) цього журналу, але за окрему плату, обсяг якої не оприлюднюється. Ще один платний папірець за 200 гривень — сертифікат. Кольоровий і з печаткою та підписом ФОП Ірини Жукової, яка на цьому документі вже зазначена як директорка видавничої групи «Наукові перспективи».

Показова деталь. На поданому на сайті цієї групи зразку цього так званого сертифікату «пришпилено» обкладинку... тієї ж ленінградської «Науки и техники»...

Залишаю поза берегами цього матеріалу низку юридичних неув'язок у статутних документах. Вони, гадаю, розраховані на тих із нашого брата-науковця, хто не вміє чи не хоче писати, а звик за

гроші «замовляти» з нуля і наукову статтю, і дисертацію, і монографію — так тепер у нас робиться наукова кар'єра. Бо наука в нас усе більше стає сферою бізнесу профанаторів, а не чину одержимих. Бо все більше з колишніх чесних учених, розчарувавшись у можливості реформ у науці та не бажаючи приймати нечесні правила гри, мусили покинути це невдячне ремесло і подалися в найми до організаторів таких «наукових платформ».

Сподіваюся, посвячені в тонкощі науки справжньої і науки фальшивої відразу розберуться в цій білянауковій вакханалії, що не на жарт розігралася на полі української науки в останні роки. Звісно, це є результат хронічно поспішних, непродуманих, непрофесійних, а тому згубних реформ нашого Міносвіти в такому архіважливому для українського державотворення питанні як освіта і наука.

Годі ставити питання засновникам нового журналу про мотивацію назви та бажання «продовжити починання славетних науковців». Звісно, російських.

Здається мені, що це не стільки елементарне невігластво, скільки дурість. А ще — вже усталена в головах декотрих докторів наук ментальна малоросійськість, або ж політична заангажованість.

У цю драматичну для нашого народу пору багато українців рішуче позбавляються залишків такої принизливої для нації і такої болючої за наслідками малоросійськості. Вони все більше стають рішучими противниками мови країни-агресора і її культури. Відбувається природне відторгнення, як відповідь на війну. Таке ж спостерігається і в цивілізованому світі. І раптом — таке плазування, таке угодовство.

Коли й відновлювати в цю непросту пору якийсь науковий журнал, то чому б не почати з легендарної «Науки і культури», що виходив у світ у радянській Україні упродовж десятиліть? Колектив цього щорічника, що складався переважно із журналістів-професіоналів та патріотів, навіть у застійні часи стукався до сердець читачів забороненою українською правдою, спонукав думати, підніматися з колін. Це ж стосується і щомісячного молодіжного журналу «Знання та праця» (видавався як орган республіканського комсомольського комітету накладом у кілька десятків тисяч примірників, переважали публікації науково-популярної тематики). Що вже мовити про діаспорні видання, що професійно творилися впродовж десятиліть на чужині, уречевлюючи й оберігаючи генетичний код нації.

Втім, творцям цього примітивного «наукового синдикату» з претензійною назвою «Наука і техніка» таке є чужим. Інтелектуально й ментально вони далекі і від української науки, і від національної історії.

Видавнича група "Наукові перспективи"
Третьмадська організація "Всеукраїнська асамблея
докторів наук з державного управління"
Третьмадська організація "Асоціація науковців України"

Посвідченням славетних
наукових традицій минулого

СЕРТИФІКАТ

засвідчує, що стаття

Анастасії Мерквець

"ЖИТТЄВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ІНТЕГРУВАННЯ ПРЕДМЕТІВ
ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ"

ОПУБЛІКОВАНА В ЕЛЕКТРОННОМУ ЖУРНАЛІ «НАУКА І ТЕХНІКА СЬОГОДНІ»
(СЕРІЇ «ПЕДАГОГІКА», «ПРАВО», «ЕКОНОМІКА», «ТЕХНІКА», «ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ»)

ДИРЕКТОР ВИДАВНИЧОЇ ГРУПИ
"НАУКОВІ ПЕРСПЕКТИВИ"
Віталіна
МІСЦЕ ПРАЦІ

23.01.2022
Дата

ІРИНА ЖУКОВА

То на кого ж розрахований цей проєкт і хто стоїть за ним?

Замість пошуків відповідей на це запитання наведу пару актуальних думок колег-однодумців за порушеною темою.

Майя Нагорняк: «Так хочеться вірити, що після перемоги у чиновників від науки почне потрохи проявлятися тверезий глузд. Зокрема, і щодо ганебного поділу науковців-гуманітаріїв на скопусівців і не-скопусівців».

Мар'ян Житарюк: «Перелік листів на 5–10 позицій із закликами надрукувати щось десь негайно надходять на електронні адреси науковців щоденно. Пропонують навіть написати за нас, тільки треба сплатити. Це нестерпно».